

Загірний Олексій Валентинович

Інституціоналізація технологій політичного впливу у процесі медіатизації

УДК 321.02: (659.3:005.3)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-1.9>

Загірний Олексій Валентинович
аспірант кафедри політології
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2,
Одеса, Україна

У статті визначено інституціоналізацію технологій політичного впливу у процесі медіатизації. Актуальність проблеми обумовлена трансформаціями вітчизняної медіасистеми, зростанням впливу інтернет комунікацій та переходом від пострадянської системи масмедіа до олігархічної. Відповідно, підвищується ефективність застосування такої технології політичного впливу, як медіа-скандал. Метою статті є визначення сутності інституціоналізації технологій політичного впливу у процесі медіатизації в Україні. Особливу увагу приділено аспектам вітчизняного політичного процесу, які створюють передумови та інформаційне середовище для розвитку технологій політичного впливу в умовах медіатизації, дослідженню медіа-скандалів як технологій політичного впливу, окресленню основних тем медіа-скандалів в Україні. Методи дослідження обумовлені використанням інституціонального підходу та теорії медіатизації. У процесі визначення джерел медіатизації на пострадянському просторі («гласність», «перебудова») застосовано підхід історичного інституціоналізму. Задля визначення сутності глобального процесу інституціоналізації технологій політичного впливу, медіатизації та медіа-скандалів використано підхід дискурсивного інституціоналізму. У процесі визначення особливостей взаємного впливу медійних технологій та політичних змін України у електоральному контексті та обґрунтування політичного вибору громадян під впливом комунікативних технологій масмедіа застосовано інституціоналізм раціонального вибору.

Обґрунтовано, що інституціоналізація технологій політичного впливу у процесі медіатизації пов'язується зі створенням медіаліберальної системи в Україні. Аргументовано, що у сучасних умовах медіаліберальна система характеризується гібридністю. Визначено медіатизацію політики як чинник демократичного транзиту України, яка спричиняє феномени «медіа-подій», «медіацентрованої» системи та медіа-скандалів. У процесі медіатизації відбувається спрощення політичної інформації, підвищується швидкість її розповсюдження, акцент робиться на сенсаційності та активному використанні технологій нав'язування відповідної інтерпретації, викладення політичних конфліктів та соціальних проблем у вигляді захоплюючої історії («медіа-події»), яка здатна забезпечувати високий рейтинг джерела інформації. Відзначено особливості демократичного транзиту, які стають ґрунтом для розвитку медіа-скандалів: формування політичної ідентичності, формування олігархічної медіаліберальної системи, недостатній вплив партій та ідеологій на політичний вибір громадян, демодернізація економічної та політичної системи тощо. Визначено, що найбільша кількість медіа-скандалів стосується таких топ-тем, як політична корупція та електоральні кампанії в Україні.

Ключові слова: медіаліберальна система, технології політичного впливу, комунікативні технології, медіа-скандал, інституціоналізація, медіатизація політики.

Вступ. Політичні технології в сучасній практиці інтенсивно використовуються для формування моделей сприйняття соціально-політичної реальності суспільством, а також моделей масової поведінки, розрахованих на підтримку стабільності існуючих політичних режимів і досягнення цілей суб'єктів політичного управління, зміну та прийняття нових політичних реалій, пов'язаних із цінностями та ідеологіями. Суб'єкти поля політики використовують різні види технологій, їх сучасні модифікації з метою забезпечити прихильність або неприйняття суспільством політичного курсу, рішень публічної влади на різних рівнях. Йдеться про інституціоналізацію комунікативних технологій (політичну рекламістику, зв'язки із громадськістю, пропаганду тощо). Слід наголосити, що у процесі формування медіаліберальної системи в Україні набуває особливого впливу така політична технологія, як медіа-скандал. Напряму це відноситься до загальнонаціональних та регіональних масме-

діа, інтернет-комунікацій тощо. Слід зауважити, що регіональні масмедіа, в тому числі друковані видання (преса) представлені у мережі інтернет, мають власні сайти та сторінки у соціальних мережах. Масмедіа є одним із важливих суб'єктів політичного впливу на громадську думку усієї країни. Саме тому визначення сутності інституціоналізації технологій політичного впливу у процесі медіатизації є важливим науковим завданням, актуальним як з теоретичної так і практичної точки зору.

Мета та завдання. Мета статті – визначити сутність та наслідки інституціоналізації технологій політичного впливу у процесі медіатизації в Україні. Особливу увагу приділено вирішенню наступних завдань: – визначити аспекти вітчизняного політичного процесу, які створюють передумови та інформаційне середовище для розвитку технологій політичного впливу в умовах медіатизації; – дослідити медіа-скандал як технологію політичного впливу; – окреслити основні теми медіа-скандалів в Україні.

Методи дослідження. Теорія медіатизації, тобто дослідження того, як діяльність масмедіа на основі критеріїв рейтингу та формату сприяє інституціоналізації медіа-скандалів, як технології політичного впливу виступає загальною рамкою дослідження. Відповідно до теоретико-методологічних основ дослідження інституціоналізації технологій політичного впливу, медіатизації політики та медіа-скандалів було використано наступні підходи. У процесі визначення джерел медіатизації на пострадянському просторі застосовано підхід історичного інституціоналізму. Задля визначення сутності глобального процесу інституціоналізації технологій політичного впливу, медіатизації та медіа-скандалів використано підхід дискурсивного інституціоналізму. У процесі визначення особливостей взаємного впливу медійних технологій та політичних змін Україні у електоральному контексті та обґрунтування політичного вибору громадян під впливом комунікативних технологій масмедіа застосовано інституціоналізм раціонального вибору.

Медіатизація модифікує сучасні політичні комунікації, створює «медіатизований світ політики» [11]. Завдяки посиленню впливу медіа на політичний процес утворюється медіаполітична система. Цей процес визначається у концепції «медіатизованих світів» [10].

Результати. У процесі формування медіаполітичної системи в Україні та розвитку технологій політичного впливу на масмедіа активно використовуються медіа-скандали. Вони будуються навколо реальних протиріч та парадоксів, наявних в Україні. Конструюються й штучні проблеми.

Водночас, слід констатувати парадокси й самих технологій політичного впливу на масмедіа. Одним із парадоксів є те, що медіа-скандал, як технологія глобального політичного впливу в умовах постіндустріального світу, виступає, водночас, важливим чинником демократичного транзиту у посткомуністичній Україні. Адже, демократизація у західних країнах обумовлена процесами раціоналізації політики (поява та розвиток концепції природних прав людини, суспільного договору, теорії розподілу влади тощо) та спричинена модернізацією економічних та політичних відносин. У постіндустріальному світі, за умов появи феномену медіатизації політичної взаємодії та розвитку медіаполітичної системи саме медіа-скандал стає одним із головних факторів демократичного транзиту та, водночас, дієвою технологією політичного впливу. На відміну від природної демократизації, яка напругу пов'язується із раціоналізацією та модернізацією, у більшості пострадянських країн демократизація відбувається, навпаки, в умовах демодернізації. Медіатизація політики та медіа-скандали, як технологія політичного впливу у цьому сенсі сприяють демодернізації, а раціоналізація політичної взаємодії – з модернізацією.

Науковий пошук причин, наслідків та визначальних факторів демократичного транзиту є однією із головних тем у полі політичної науки. Йдеться про широкий соціально-політичний та економічний контекст трансформацій (тобто, не лише лінійного транзиту з пункту «радянський авторитаризм» до пункту прибуття «демократія»), у якому виникає та розгортається і яким постійно підживлюється феномен медіа-скандалів.

Щодо причини, сутності та наслідків медіа-скандалів, то погодимось із наступним: «...медіа-скандал у публічній сфері виникає внаслідок порушення відповідності у стосунках між громадською думкою та діями політичних акторів. Інакше кажучи, медіа-скандали виникають внаслідок порушення представниками публічної політики соціальних норм та правил, що стає відомим суспільству завдяки діяльності мас-медіа» [9, с. 14].

Деякі медіа-скандали та медіа-події, особливо у виборчий період, було спрямовано на розігрування теми політичного розколу країни. Враховуючи це, слід особливо акцентувати увагу на ролі масмедіа та медіа-скандалів у процесі формування політичної ідентичності. Адже, конфлікти навколо ідентичності (як національної, так і політичної) є життєдайним ґрунтом для медіа-скандалів в Україні. Подолання їх наслідків потребує звернення до широкого історичного контексту. В якості прикладу можна навести цитату відомого політика та державного діяча С. Гриневецького: «Одеса – справжнє українське місто, вітчизняні ворота до світової економіки. І в цьому немає жодних сумнівів... Згадаємо архітектора Федора Нестурха, який як головний архітектор міста спроектував багато відомих в Одесі будинків, зокрема будівлю національної наукової бібліотеки; композитора і поета Петра Ніщинського; етнографа та автора російсько-українського словника Михайла Комарова. У нашому краї жив і вчителював Іван Семенович Нечуй-Левицький, який написав тут автобіографічну повість «Над Чорним морем» з життя української інтелігенції Одеси. Із Одесою пов'язано багато імен українських політичних і громадських діячів, зокрема Івана та Юрія Лип. Саме в Одесі в 1905 році було відкрито перше товариство української культури «Просвіта», і саме в нашому місті на вірші великого Шевченка композитором Крижанівським був написаний духовний Гімн «Реветя стогне Дніпр широкий»... Одеська ідентичність – це ідентичність портового міста, поліфонічну культуру якого треба вписувати в український культурний контекст, оминаючи гострі кути та конфліктні історичні міфи» [2].

Наведені історичні факти, на жаль, стають темами медіа-скандалів, що роз'єднують українське суспільство, спричиняють уявні поділи та реальні конфлікти. Погодимось із Л. Масенко: «Розкол населення на дві великі різномовні групи –

українськомовну і російськомовну, що є наслідком мовної та культурної асиміляції українського етносу в період перебування України у складі Російської імперії в обох її іпостасях – самодержавній і комуністичній – спричинив політизацію мовного питання... після Революції гідності та початку війни з Росією керівництво держави, що його привело до влади народне повстання, продовжувало попередню політику невтручання у мовну ситуацію країни, прагнуло зберегти статус-кво у співіснуванні державної мови поряд з російською. А як відомо із соціолінгвістичних досліджень, відсутність мовної політики в державі реально також є політикою, яка підтримує ту мову, що посіла сильніші позиції» [3].

Медіа-скандали стосовно мовного питання стосувались усіх просторів соціальних взаємодій – від спорту [8] та освіти [6] до закладів швидкого харчування [5] та медицини [4]. На особливу увагу заслуговує медіатизація системи освіти в Україні та появи нового виміру процесу індоктринації – медіатизації індоктринації [12].

Безумовно, слід погодитись, що сучасний медіа-скандал, як новітня технологія політичного впливу, парадоксальним чином спирається на архаїчні уявлення, міфи. Протистояння, яке сьогодні відбувається у вітчизняному політичному дискурсі полягає у конфлікті між критичною раціональністю сучасної епохи та архаїкою, між розвитком та стагнацією, науковими візіями та міфотворчістю.

М. Рябчук зазначає: «...українська національна ідентичність, усупереч поширеним твердженням, не є «слабкою» – ані за мірою самоототожнення українців зі своєю національною спільнотою, ані за пріоритетністю цього самоототожнення щодо інших самоідентифікацій. А проте вона є внутрішньо суперечливою, дихотомічно розщепленою на дві різні версії, кардинально відмінні у своєму змісті... «Розщепленість» (дихотомічність) української національної ідентичності має глибокі соціально-історичні причини і підтримується донині потужним квазі-історичним міфом... Особливістю цього міфу, витвореного українськими кліриками у XVII–XVIII століттях, є його синкретичний, політико-релігійний характер... » [7].

Слід наголосити, що політичні партії та ідеології поки не стали впливовими чинниками демократичного транзиту. Партії усе ще знаходяться на етапі інституціоналізації. Лише деякі з них мають розгалужену мережу осередків, більшість утворюються як електоральні проекти. Відповідно, не йдеться про якусь систему поглядів на державну політику у сфері економіки, управління, культури тощо. Партії надають пріоритет лідерству, а не ідеологічній доктрині.

Погодимося із Р. Балабаном: «...в Україні не ідеологічні партії, а політичні проекти. Така картина підтверджується хронікою рейтингів, а саме – появою нових партій, їх зростанням і потім зане-

падом чи «розчиненням» без залишку ідеологічних орієнтирів. Їх спільною рисою було не популярність ідеологічних принципів, а скоріше – успішна рекламна кампанія, як правило, «за все хороше» і асоціативне обличчя. Свого часу такі злети пережили партії СДПУ(о), НДП, «Наша Україна», БЮТ, Партія регіонів, Блок Петра Порошенка «Солідарність», «Народний фронт», «Самопоміч». Причому, чим далі в минуле – більшу роль відіграв адмінресурс, можливість директивної агітації. Тепер більш значиму роль відіграють інформаційні технології» [1].

У цьому вбачаємо також причини для маніпулювання громадською думкою за допомогою технології медіа-скандалів. Медіа-скандали є одним із головних чинників електорального вибору громадян. У цьому сенсі, медіа-скандал стає дієвою технологією політичного впливу.

Повною мірою роль медіа-скандалів проявляється під час виборчих кампаній. Зокрема, електоральні кампанії 2019 року, як президентську так і парламентську, можна визначити як «медіатизовані». На думку Р. Балабана, «У 2019 р. відбулися президентські і дострокові парламентські вибори, які, з одного боку, реалізували функцію виборів як «випуск пари», але, з іншого, продемонстрували електоральний сплеск у вигляді перемоги кандидата В. Зеленського... Відбулося не змагання ідеологем, або репутаційного досвіду, а виключно «прорив» нових. Ця електоральна хвиля (сплеск) мотивувалася теж тією самою ідеєю, що і протестні виступи – за зміни і справедливості. Додатково це підживлювалося вірою в прості рішення і прості кроки, чому відповідав успішний імідж актора В. Зеленського, його риторика і образ Президента з телесеріалу «Слуга народу», який і зіграв актор» [1].

Медіа-скандали у процесі демократичного транзиту в Україні напругу пов'язуються із політичною корупцією, вбивствами журналістів та бізнесменів, торгівлею зброєю тощо. Натомість, вони охоплюють більш широке коло питань – від якості політичної еліти й чесності електоральних змагань до визначення форми правління та моделі виборчої системи.

Медіа-скандали спрямовані на трансформацію інституційного дизайну пострадянського суспільства. Без медіа-скандалів важко уявити зміни у діяльності політичних інститутів. Погодимося: «...пострадянські інститути чинять опір змінам. Вони готові виплеснути дитину разом з водою, аби зберегти владу і власність. Маніпуляції зі ЗМІ, спекуляції на тему збройного конфлікту, депрофесіоналізація уряду й ігнорування соціальної політики – усе це використовується для компрометації демократичних реформ... Одним з факторів, що перешкоджають транзиту, є відсутність традицій інституційної взаємодії» [13].

Таким чином, медіатизацію слід визначити як процес становлення особливої раціональності,

яка пов'язується із медіа-логікою та медіа-форматом. На пострадянському просторі тригером медіатизації стала політика «гласності», як складова процесу перебудови СРСР. У центрі медіатизації політики – перетворення медіа з посередників між владою та суспільством на центр владних відносин, конструкторів медіа-подій та медіа-скандалів.

Відносно медіа-скандалів, то вони відіграють роль новітньої технології політичного впливу у процесі медіатизації політики та взаємодії політичної системи та масмедіа. Цей вплив має декілька складових. По-перше, завдяки медіа-скандалам масмедіа цілеспрямовано та швидко формують (або трансформують) громадську думку. По-друге, медіа-скандали та швидкі інформаційні атаки спричиняють ротацію політичних еліт та перерозподіл публічної влади. Частина еліти, яка не має доступу до технології медіа-скандалів, стрімко втрачає вплив та владу. Інші – навпаки, посідають їх місце. Це стосується не лише політичної еліти (у її функціональному розумінні), а й представників усіх «публічних» професій – від спортсменів до митців. Розвиток так званої «Культури відміни» (Cancel Culture) призвів до того, що особи, які потрапляють у центр медіа-скандалів та яких публічно звинувачують, втрачають репутацію, а разом із нею – можливість працювати за професією, дохід, рекламні контракти тощо. При цьому, жодні судові рішення не потрібні. Їх ізолює сама медіа-культура, медіа-середовище, представники яких формують відповідну громадську думку.

Висновки. Таким чином, інституціоналізація технологій політичного впливу у процесі медіатизації пов'язується зі створенням медіаполітичної системи в Україні. Ця система пройшла «посткомуністичний» та «олігархічний» етапи розвитку, а у сучасних умовах вона характеризується гібридністю. Особливості сучасної медіаполітичної системи обумовлені розвитком інтернет-комунікацій, які витісняють традиційні масмедіа (телебачення, радіо та пресу). Мережа інтернет створює технологічні можливості для інтегрованих аудіовізуальних та інтерактивних систем. Медіатизація політики є чинником демократичного транзиту України, яка спричиняє феномени «медіа-подій», «медіацентрованої» системи та медіа-скандалів. У процесі медіатизації відбувається спрощення політичної інформації, підвищується швидкість її розповсюдження, акцент робиться на сенсаційності та активному використанні технологій нав'язування відповідної інтерпретації, викладення політичних конфліктів та соціальних проблем у вигляді захоплюючої історії («медіа-події»), яка здатна забезпечувати високий рейтинг джерела інформації. Відзначено політичні фактори демократичного транзиту, які стають ґрунтом для розвитку медіа-скандалів:

формування політичної ідентичності, формування олігархічної медіаполітичної системи, недостатній вплив партій та ідеологій на політичний вибір громадян, демодернізація економічної та політичної системи тощо. Найбільша кількість медіа-скандалів стосується таких топ-тем, як політична корупція, електоральні кампанії та формування політичної ідентичності в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балабан Р. Електоральна перебудова: 2019 р. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип. 2 (98). С. 155–175.
2. Гриневецький С. Роздуми до зауваження: консенсус чи конфлікт? *Голос України*. 12 травня 2021. URL: <http://www.golos.com.ua/article/345771>
3. Масенко Л. Мовний конфлікт в Україні: шляхи розв'язання. *Українська мова*. 2018. № 2. С. 20–35. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14723/Masenko_Movnyi_konflikt_v_Ukraini.pdf
4. Масенко Л. Скандал в Охматдиті як дзеркало пострадянської мовної політики. *Радіо Свобода*. 23 серпня 2016 року. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27939319.html>
5. Меню в українських ресторанах McDonald's спричинило мовний скандал. *Хмарочос*. 16 червня 2020 року. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2020/06/16/menyu-v-ukrayinskyh-restoranh-mcdonald-s-vyklykalo-movnyj-skandal/>
6. Поперечна Д. Мовний скандал у Драгоманова: виш відреагував на те, що викладачка назвала Україну «американською колонією». *Українська правда*. 21 січня 2021 року. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2021/01/26/243782/>
7. Рябчук М. Долання амбівалентності. *Дихотомія української національної ідентичності. – Історичні причини та політичні наслідки*. Київ : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2019. 252 с.
8. Шутка Н. Після мовного скандалу львівський спортсмен видалив сторінку з Facebook. *ZAXID.NET*. 19 серпня 2021 року. URL: <https://zaxid.net/pislya-movnogo-skandalu-lvivskiy-sportsmen-vidaliv-svoyu-storinku-z-facebook-n1524601>
9. Яковлев Д. В. Політична інтеракція у сучасній Україні: особливості та складові : автореф. дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.02 Одеса, 2009. 30 с.
10. Hepp A., Couldry N. Introduction: media events in globalized media cultures. In: *Couldry, Nick, Hepp, Andreas and Krotz, Friedrich, (eds.) Media Events in a Global Age*. Routledge, Abingdon, 2010. P. 1–20. URL: <http://eprints.lse.ac.uk/52468/>
11. Krotz F., Hepp A. A concretization of mediatization: How 'mediatization works' and why mediatized worlds are a helpful concept for empirical mediatization research. *Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication*. 2011. 3(2), P.137-152.
12. Kroytor A., Yakovlev D., Aleksentseva-Timchenko K. 'Apostles' of indoctrination: ideological peculiarities of representation of religious choice of Ukraine in the system of secondary education (based on analysis of expert interviews). *Ideology and Education in Post-Soviet Countries*. 2019. № 2(13). P. 128–146.

13. Yakovleva L., Yakovlev D. Institutional interaction and political choice in a transitional society. What role for the social sciences. *Nationalism and Ethnic Politics*. 2020. Vol. 2(4). P. 582–608.

REFERENCES:

1. Balaban, R. (2019). «Elektoral'na perebudova: 2019 r.». [Electoral adjustment: 2019]. Naukovi zapysky IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrayiny Scientific notes Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2(98),155-175 [in Ukrainian].

2. Hrynevetskyi, S. (2021) Rozdumy do zauvazhennia: konsensus chy konflikt? [Reflections on the remark: consensus or conflict?] Holos Ukrainy. 12 travnia. URL: <http://www.golos.com.ua/article/345771> [in Ukrainian].

3. Masenko, (2018). L. Movnyi konflikt v Ukraini: shliakhy rozviazannia [The language conflict in Ukraine: ways to resolve it]. Ukrainiska mova. № 2. C. 20-35. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14723/Masenko_Movnyi_konflikt_v_Ukraini.pdf [in Ukrainian].

4. Masenko, L. (2016). Skandal v Okhmatdyti yak dzerkalo postradianskoi movnoi polityky [The Okhmatdyt scandal as a mirror of post-Soviet language policy]. Radio Svoboda. 23 serpnia. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27939319.html> [in Ukrainian].

5. Menu v ukrainskykh restoranakh McDonalds sprychynulo movnyi skandal [The menu at McDonald's Ukrainian restaurants has caused a language scandal]. Khmarochos. 16 chervnia 2020 roku. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2020/06/16/menyu-v-ukrayinskyh-restoranah-mcdonald-s-vyklykalo-movnyj-skandal/> [in Ukrainian].

6. Poperechna, D. (2021). Movnyi skandal u Drahomanova: vysh vidreahuvav na te, shcho vykladachka nazvala Ukrainu «amerykanskoiu koloniiieu» [Drahomanov's language scandal: the university reacted to the fact that the teacher called Ukraine an «American

colony»]. Ukrainiska pravda. 21 sichnia. URL: <https://lifepravda.com.ua/society/2021/01/26/243782/> [in Ukrainian].

7. Riabchuk, M. (2019). Dolannia ambivalentnosti. Dykhotomiia ukrainskoi natsionalnoi identychnosti. – Istorychni prychny ta politychni naslidky [Overcoming ambivalence. The dichotomy of Ukrainian national identity. – Historical reasons and political consequences]. Kyiv: IPIEND im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy, 252 s. [in Ukrainian].

8. Shutka, N. (2021). Pislia movnoho skandalu lvivskiy sportsmen vydalyv storinku z Facebook [After the language scandal, the Lviv athlete deleted his Facebook page]. ZAXID.NET. 19 serpnia. URL: https://zaxid.net/pislya_movnogo_skandalu_lvivskiy_sportsmen_vidaliv_svoyu_storinku_z_facebook_n1524601 [in Ukrainian].

9. Yakovlev, D. V. (2009). Politychna interaktsiia u suchasni Ukraini: osoblyvosti ta skladovi [Political interaction in modern Ukraine: features and components]: avtoref. dys. ... d-ra polit. nauk : 23.00.02 Odesa. 30 s. [in Ukrainian].

10. Hepp, A., Couldry, N. (2010). Introduction: media events in globalized media cultures. In: *Couldry, Nick, Hepp, Andreas and Krotz, Friedrich*, (eds.) *Media Events in a Global Age*. Routledge, Abingdon. P. 1–20. URL: <http://eprints.lse.ac.uk/52468/>

11. Krotz, F., Hepp, A. A (2011). concretization of mediatization: How 'mediatization works' and why mediatized worlds are a helpful concept for empirical mediatization research. *Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication*. 23(2). P. 137–152.

12. Kroytor, A., Yakovlev, D., (2019). Aleksentseva-Timchenko K. 'Apostles' of indoctrination: ideological peculiarities of representation of religious choice of Ukraine in the system of secondary education (based on analysis of expert interviews). *Ideology and Education in Post-Soviet Countries*. № 2 (13). P. 128–146.

13. Yakovleva, L., Yakovlev, D. (2020). Institutional interaction and political choice in a transitional society. What role for the social sciences. *Nationalism and Ethnic Politics*. Vol. 2(4). P. 582–608.

Institutionalization of technologies of political influence in the process of mediatization

Zahirnyi Oleksiy Valentynovych

Postgraduate Student
at the Department of Political Science
Odessa I. I. Mechnikov National University
Dvoryanskaya str., 2,
Odessa, Ukraine

The article identifies the institutionalization of technologies of political influence in the process of mediatization. The relevance of the problem is due to the transformations of the domestic media system, the growing influence of Internet communications, and the transition from the post-Soviet system of mass media to the oligarchic one. Accordingly, the effectiveness of the use of such a political influence technology as a media scandal is increasing. The aim of the article is to determine the essence of the institutionalization of technologies of political influence in the process of mediatization in Ukraine. Special attention is paid to identifying the aspects of the domestic political process that create the preconditions and information environment for the development of technologies of political influence in the context of mediatization, research of media scandals as a technology of political influence, outlining the main topics of media scandals in Ukraine. Research methods are based on the use of the institutional approach and the theory of mediatization. In the process of determining the sources of mediatization in the post-Soviet space ("publicity", "perestroika"), the approach of historical institutionalism has been applied. The approach of discursive institutionalism has been used to determine the essence of the global process of institutionalization of technologies of political influence, mediatization, and media scandals. In the process of determining the features of the mutual influence of media technologies and political changes in Ukraine in the electoral context and justification of political choices of citizens under the influence of communication technologies of mass media, institutionalism of rational choice has been applied.

It has been substantiated that the institutionalization of technologies of political influence in the process of mediatization is associated with the creation of a media-political system in Ukraine. It has been argued that in modern conditions, the media political system is characterized by hybridity. The mediatization of politics has been identified as a factor in the democratic transition of Ukraine, which causes the phenomena of "media events", "media-centered" system, and media scandals. In the process of mediatization, political information is simplified, the speed of its dissemination is increased; the emphasis is on sensationalism and the active use of technologies to impose appropriate interpretation, presentation of political conflicts and social problems in the form of fascinating history ("media events"), which can provide a high rating of the source of information. The peculiarities of democratic transition, which become the basis for the development of media scandals: the formation of political identity, the formation of an oligarchic media political system, the insufficient influence of parties and ideologies on political choices, demodernization of the economic and political system, etc., have been noted. It has been determined that the largest number of media scandals concern such top topics as political corruption and election campaigns in Ukraine.

Key words: media-political system, technologies of political influence, communication technologies, media scandal, institutionalization, mediatization of politics.